

In deze Nieuwsbrief

- Verenigingsnieuws
- Excursie Dordrecht op zaterdag 13 juni
- Activiteiten sectie Archeologie.
- Tempel- en kerkmuseum in Bosatlas Cultureel Erfgoed
- Activiteiten rond de Limes
- 1939: Willemsplein wordt St. Werenfridusplein
- Erfgoedfestival Gemaakt in Gelderland
- Einde van de oorlog: de Betuwe in puin.
- 27 juni: 5^e Exodus Wandeltocht Elden e.o.

Verenigingsnieuws

De derde lezing van dit jaar door Ton Burgers op 10 april jl., werd bezocht door 62 personen.

De volgende lezing zal waarschijnlijk worden verzorgd door Martijn Defilet, stadsarcheoloog van Arnhem. Hij zal ingaan op de betekenis van vondsten in de Schuytgraaf en de Laar, wijken dus, die in het verleden tot de gemeente Elst behoorden. De datum is nog niet bekend. De uitnodiging volgt nog.

De Rabobank Clubkas Campagne heeft voor **Marithaime** € 469,68 opgebracht. Alle leden die op ons hebben gestemd, hartelijk dank

Excursie Dordrecht op zaterdag 13 juni

Dordrecht – de oudste stad van Holland – is een stad aan het water met een rijke historie. De Nederlandse staat (1572) en taal vonden er hun bakermat. Vanaf het Groothoofd – een stadspoort uit de 15^e eeuw – heb je uitzicht op het drukst bevaren punt van Europa. De binnenstad kent ca. 1000 monumenten. Met ervaren gidsen van Gilde Dordrecht maken we twee wandelingen van een uur.

Programma:

- 9:00 vertrek vanaf 'Onder de Toren' P-gelegenheid ernaast
- 10:00 aankomst in Dordrecht, waarna koffie/thee met gebak
- 10:45 eerste wandeling
- 12:30 lunch
- 14:00 tweede rondwandeling
- 15:30 vrije tijd
- 16:30 theepauze
- 17:00 vertrek naar Elst

De kosten bedragen € 40.– p.p. Opgeven kan via secretaris@marithaime.nl onder gelijktijdige overmaking van het deelnamebedrag op bankrekening NL29 RABO 0153 4164 91 t.n.v. 'Historische Vereniging Marithaime'.

Activiteiten sectie Archeologie.

Feike Vlas en Piet van Schuppen van de sectie hebben met regioarcheoloog Joris Habraken een onderhoud gehad over de komende grondwerkzaamheden in Park Lingezegen. Met name die in het gebied tussen de Linge en De Helster, genaamd *De Park Zuid*.

Daar wordt het Romeins Lint (fiets- en wandelpaden en watergangen) aangelegd en tevens een fiets- en wandelpad naar de Mozartstraat/De Helster.

De sectie gaat bij het archeologisch onderzoek hand- en spandiensten verrichten, vooral bij het detecteren van metalen artefacten.

Leden, die belangstelling hebben voor archeologisch onderzoek in Elst en de sectie willen versterken, kunnen contact opnemen met Feike Vlas, tel. (0481) 37 28 25 of via e-mail archeologie@marithaime.nl.

Tempel- en kerkmuseum in Bosatlas Cultureel Erfgoed

Het Tempel- en kerkmuseum te Elst trekt, zoals vaak bij musea, veel meer bezoekers van buiten de plaats van vestiging dan 'van binnen'. De vijftien gidsen hebben hun handen vol aan de rondleiding van anderhalf uur. Het bezoekersaantal schommelt namelijk rond de 2000 per jaar.

Bezoeken worden soms georganiseerd als een onderdeel van een familiedag, reünie, bedrijfsbezoek of jubileum. Maar ook studentengroepen vragen om een rondleiding. Op de rol staan rondleidingen van vijftien studenten

landschapsgeschiedenis aan de Rijkuniversiteit Groningen (waaronder een uit Elst!) en een paar dagen later een Drentse prehistorische vereniging.

Er komen ook gezelschappen die een dagje 'Romeins doen'; d.w.z. een bustocht (met een of twee overnachtingen) die stopt te Elst (tempels), Nijmegen (Valkhofmuseum), Xanten (D, Romeinse legerplaats), Trier (D, Porta Nigra) en Tongeren (B, museum). Daarmee heb je de Romeinse topics in de 'Lage Landen' wel gehad.

Dit voorjaar was men erg druk met de Limes met schitterend geïllustreerd overzicht *Op Zoek Naar De Lijn*, uitgereikt op 13 februari 2015 te Utrecht.

Het museum komt in de Bosatlas van het Cultureel Erfgoed (Groningen 2014, 416 pp.) naast paardenmarkt en Vierdaagse maar liefst vijfmaal voor in allerlei gedaanten. Het stelt landelijk dus bepaald wel iets voor!

Activiteiten rond de Limes

In het kader van de plaatsing van de gehele Nederlandse Limes op de Unesco Wereld Erfgoedlijst zijn vier groepen in Gelderland bezig de Limes weer zichtbaar te maken.

De organisatie hiervan is in handen van de vereniging Koninklijke Nederlandse Heide- maatschappij en de drie betrokken provincies. Aan de voorbereiding van de activiteiten wordt hard gewerkt in Driel, Rijnwaarden, Ommeren en Ooy.

1939: Willemsplein wordt St. Werenfridusplein

In 1939 ontstond in de gemeenteraad een discussie over de straatnaamgeving op het uitbreidingsplan Kostverloren. B&W kwamen met het plan de straten te vernoemen naar leden van het Koninklijk Huis. Dit werd door de RK-raadsfractie aangegrepen om een oude wens vervuld te krijgen, nl. een *Werenfriduslaan* en *Jozefstraat* op te nemen en diende een amendement in. Hierop pleitte de SDAP voor een *Mevrouw van Eijkstraat*, naar een dame die veel had gedaan op sociaal gebied. De debatten werden over en weer zo heftig gevoerd dat het college zijn voorstel introk.

Enkele maanden later trok ook de RK-fractie haar amendement in, maar kreeg daarvoor wel haar *St. Werenfridusplein*. In de Betuwe van 28 december 1939 lezen we:

“De naam Willemsplein schijnt met de landshistorie niets van doen te hebben, doch te zijn ontstaan uit het feit dat er eens meerdere personen aan woonden, die de naam Willem droegen. Nu moge die naam schoon en eervol zijn, niemand zal erom treuren, wanneer hij door een andere wordt vervangen, te minder nu nog de Willemsstraat overblijft. De historie van Elst is echter ten nauwste verbonden met St. Werenfried.”

Erfgoedfestival Gemaakt in Gelderland

Dit festival vindt plaats van 12 juni tot 20 september 2015. Er zijn allerlei activiteiten, die verband houden met de maakindustrie in Gelderland, van bronsgieterijen tot steenfabrieken: tentoonstellingen, boottochten, opendagen, muziek en films.

Voor het basisscholen komt er een doe-boek *Gemaakt in Gelderland*.

Aan de hand van verhalen, puzzels, proefjes, doe-tips, weetjes en speurtochten gaan kinderen op ontdekkingstocht langs typisch Gelderse ambachten en industrie. Het doe-boek sluit aan op de centrale thema's van het festival zoals metaal, hout, papier, steen textiel en voedsel.

De verhalen en puzzels in het boek verwijzen naar de website www.gemaakingelderland.nl waar antwoorden, vervolgvragen en achtergronden te vinden zijn. Het doe-boek wordt vanaf de start van het festival in juni verspreid via bibliotheken en scholen.

Einde van de oorlog: de Betuwe in puin

Uit 'Elst van heden naar verleden':

"In april 1945 maakten de heren Herberts en Taminau een rondtocht langs de plaatsen om geëvacueerde Elstenaren te ontmoeten. Hun zending was erop gericht de bevolking erop voor te bereiden dat ze, na terugkeer, weinig of niets van hun achtergelaten have en goed meer zouden aantreffen. In juni 1945 was reeds een groot deel van de bevolking van Elst teruggekeerd."

NH-pastorie aan de Rijksweg Noord.

Ruïne van de familie Turk aan de Weteringsewal in de buurt van de Aamse bruggen

5e Exodus Wandeltocht door Elden e.o.

Op 27 juni vindt de vijfde Exodus Wandeltocht plaats. De Historische Kring Elden is nauw verbonden met het organisatiecomité van deze bijzondere wandeltocht. Al in 2010 was de Historische Kring Elden betrokken bij de opzet van het Exodusmonument aan de Praets. Ook de vijfde Exodus Wandeltocht komt met bijna alle afstanden door Elden, via de Huis-sensedijk, 't Hoefijzer, de Drielsedijk, het Dijkmagazijn, Meinerswijk en de Praets.

Met afstanden voor zowel geoefende wandelaars als ongetrainde lopers en voor alle leef-

tijden is deze wandeltocht een grote aanrader. Niet in de laatste plaats door de grote historische waarde van de wandeltocht, die herinnert aan de evacuatie van de Betuwse bevolking in 1944 en die opgeluisterd is met vele monumenten en panelen. Meer informatie op www.historischekringelden.nl.

Kijk voor meer informatie over Marithaime op onze website www.marithaime.nl.